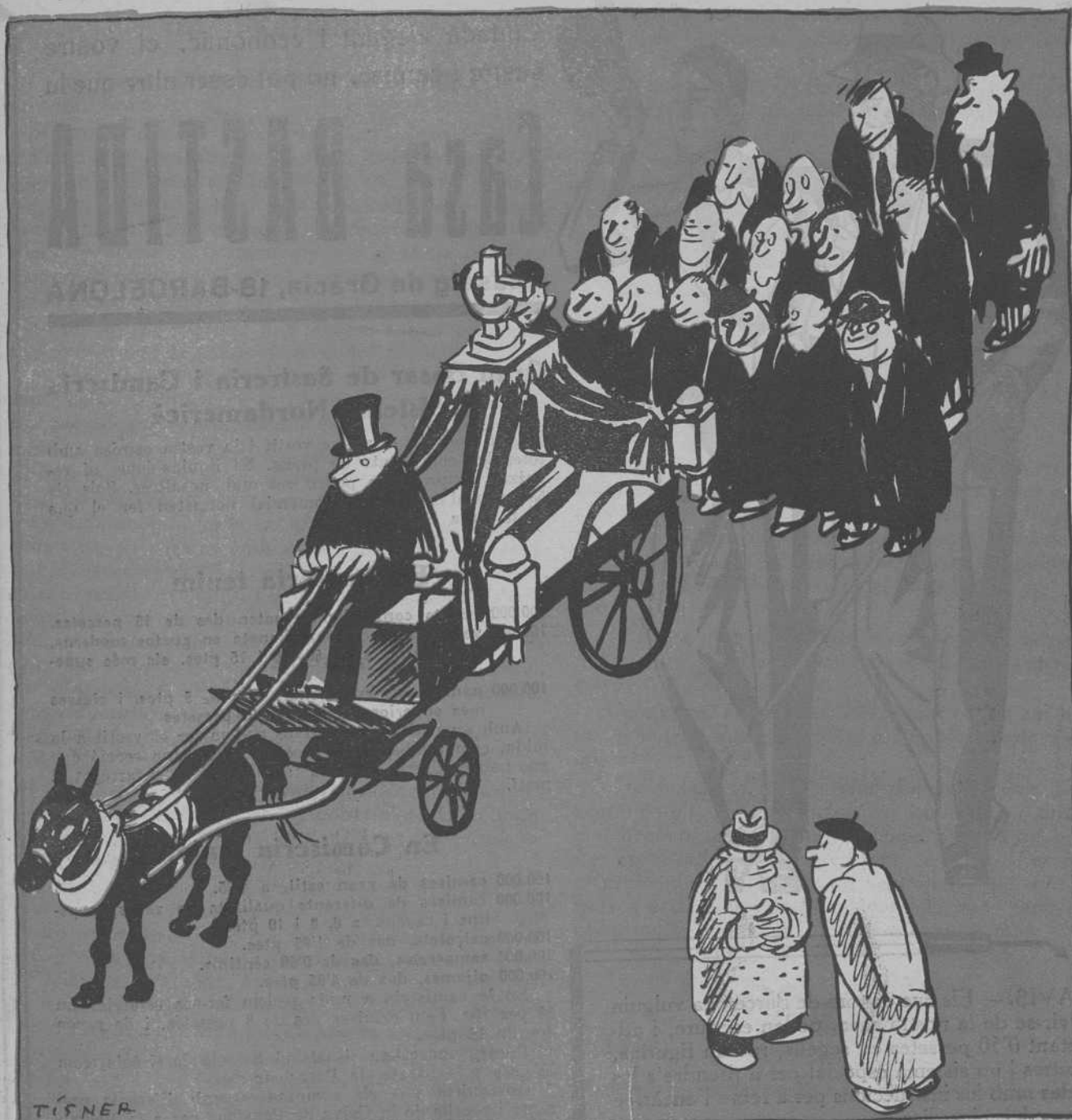

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

37/3

—¿Qui ha mort?
—El mort i els qui el vetllaven.

CLÍNICA GALLEGO

Vies urinàries - Matriu - Sífilis
Impotència - Diatèria - Raigs X

Director: Doctor J. RIU
Diumenges, de 10 a 1

Consulta: de 10 a 1 i de 4 a 9
NOU DE LA RAMBLA, 18

FRONTO NOVETATS

Tots els dies grandiosos
partits tarda i nit

ELS MILLORS PILOTARIS

Voleu passar una bona estona?
Aneu al FRONTÓ NOVETATS

Ciudadà elegant i econòmic, el vostre
sastre i camiser no pot ésser altre que la

Casa BASTIDA

Passeig de Gràcia, 18-BARCELONA

Gran Basar de Sastreria i Camiseria Sistema Nordamericà

Allí trobareu el vostre vestit i la vostra camisa amb totes les comoditats de preus. Ni liquidacions, ni rebaixes de preus no poden res amb nosaltres. Sols els 55 anys d'experiència comercial permeten fer el que fa la Casa Bastida.

En Sastreria tenim

- 100.000 vestits confeccionats paten des de 15 pessetes.
- 100.000 vestits confeccionats llaneta en gustos moderns, tall anglès, a 40, 50, 60 i 75 ptes. els més superiors.
- 100.000 pantalons confeccionats, des de 5 ptes. i classes més superiors, a 8, 10 i 15 pessetes.

Amb un petit suplement us podem fer el vestit a la mida, com també, si us precisa, tenim una secció que ens permet lliurar-vos a la tarda el vestit encarregat el matí.

En Camiseria tenim

- 100.000 camises de gran estil, a 4'95.
- 100.000 camises de diferents qualitats en zèfirs, popelins i rayons, a 6, 8 i 10 ptes.
- 100.000 calçotets, des de 1'95 ptes.
- 100.000 samarretes, des de 0'95 cèntims.
- 100.000 pijames, des de 4'95 ptes.

En la camiseria a mida podem fer-vos estalviar un 50 per 100. Fem camises des de 8 pessetes, i de rayon des de 12 ptes.

Encara que estem situats al Passeig de Gràcia, som la casa més barata de Barcelona.

Obsequiem tots els compradors amb diferents presents i segells de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi.

AVIS. — Els que de fora de Barcelona vulguin servir-se de la nostra casa, poden escriure, i adjuntant 0'50 pessetes en segells, rebran figurins, mostres i un sistema especial per a prendre's les mides amb les instruccions per a rebre l'encàrrec abans dels cinc dies.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ,
PENEDIDES, 8. - Telèfon 21361
(ARREPENTIDAS)
BARCELONA

FORA DE BARCELONA -
PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
ESPANYA: trimestre 3 Pesseïes
ESTRANGER: trimestre 5 Pesseïes

CRONICA

El govern de Catalunya i els intel·lectuals

S'han inaugurat els monuments a Pi i Margall i a Francesc Llairet.

Si l'un va dedicar la seva vida a l'estudi de la implantació d'un règim redemptorista, cosa de què Catalunya li n'ha d'estar agraïda, l'altre va ofrenar la seva sang com a honorós tribut a la llibertat d'una classe. El poble per tant, els és deutor d'un reconeixement etern i d'ara endavant els monuments que el poble els alçarà seran la prova més patent que en el seu cor no hi té cabuda la ingratitude.

Potser ni Pi i Margall ni Francesc Llairet representaven plenament la personificació del problema català en si, però és evident que l'un i l'altre ajudaren fortament l'aconseguint de la plena llibertat de Catalunya, que encara no s'ha assolit del tot, ni de bon tros.

Eren, diguem-ho així, dos intel·lectuals. Pi i Margall més que Llairet. Els dos deixaren un planter d'homes preparats per a empreses deslliuradores, és cert; però a Catalunya hi ha hagut altres homes que ni tenen monument, ni carrers amb el seu nom, ni tan solament el record oficial que per llei de les seves doctrines, dels seus mèrits personals i de la seva austeritat els correspon. En una paraula: homes que han viscut, han lluitat per Catalunya i han mort amb aquest nom als llavis, han estat amortallats amb la bandera barrada i han ensenyat els infants a pensar en català i a cantar en català també.

Un d'ells: Angel Guimerà.

No s'hi val, que els qui es tenen per catalans de cor, els qui deuen el que són a Catalunya, tinguin al canton de les nostres llibertats, al fill adoptiu de Catalunya, que, malgrat d'haver mort, viu encara i viu en el cor dels bons catalans, en el major oblit.

I el menys indicats a oblidar, els qui no se n'han d'oblidar mai, són justament els qui governen, els qui tenen a les mans les regnes del poble català, d'aquell poble al qual tot justament els homes que avui romanen en els llimbs de l'oblit, foren els qui en van descobrir les forces ocultes que han pogut, en un catorze d'Abril, pujar els joves de Catalunya, els homes que hi són avui.

No se'm negarà que ha fet més patriotes Guimerà amb la seva "Terra Baixa" que els líders catalanistes en un seguit de discursos. Que ha cantat més la llibertat del poble, Guimerà en les seves obres, que en tots els mitjans que s'han fet de cinc anys ençà.

I el mateix es pot dir d'Iglésies, el socialisme del qual ningú, coneixedor dels seus treballs, no en pot dubtar.

¿Per què els estaments oficials tenen oblidats els preclars patriotes? ¿Per què Ventura Gassol, poeta com ells, no és el primer a retre públic homenatge als cantors de les virtuts del nostre poble?

Heu-vos ací uns dels errors fonamentals de "l'Esquerra de Catalunya" durant el seu primer temps de govern. El contacte amb els sentiments del poble no es pot perdre mai. El governant que el perd s'allunya de la popularitat i un governant sense popularitat és un predicador enmig d'un desert.

Rec neguem que avui els problemes socials acaparen l'atenció del homes de govern.

Ho reconeixem tot, però també reconeixem, que per damunt de tots els problemes haguts i per haver, hi ha d'haver un caliu patriòtic sa, ferm i decisiu.

Sense Catalunya, no hi ha tendència política que valgui: abans de problemes obrers, hi ha problemes catalans.

Molt bé el monument a Francesc Llairet i també molt bé el de Pi i Margall, però, preguntem: ¿Per què no s'ha parlat encara, i àdhuc no s'ha portat a cap, la realització d'un monument a Francesc Macià?

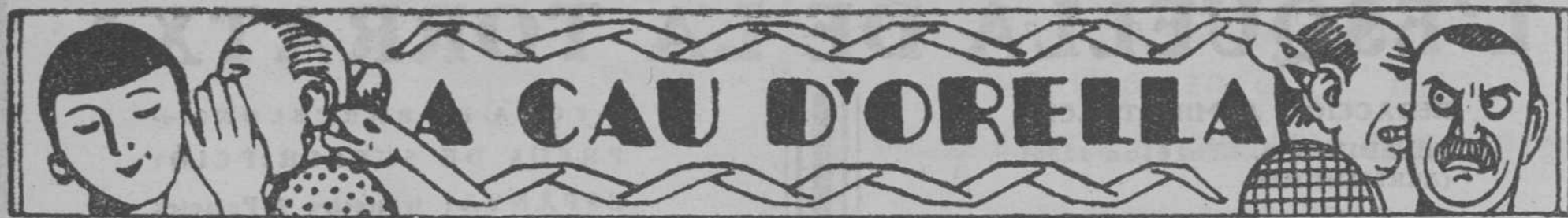
Es pot concebre aquest altre oblit en homes que compartiren amb ells les hores de frisança i les de joia? ¿Es explicable que, el primer president que tingué Catalunya, que era quelcom més que una figura decorativa, no tingui aquest honor perpetu retut pel poble i particularment pels homes que al costat d'ell són el que són?

¿Es que amb la font de Montjuïc s'ha rubricat suficientment la labor feta a honor del gran patrici Guimerà? No, i mil voltes no.

Catalunya, en general, i el jovent català en particular, tenen un deure patriòtic a complir, i estem segurs que el compliran.

Així ho vol el poble, sempre a mercè dels corrents sentimentals. Els conflictes, les polítiques d'ordre social acaben sempre amb la claudicació d'un o altre. Per ço el poble els empen amb temença. Per contra, el problema patriòtic és tot sentiment i tot amor nostres, i és la calor, la flama perenne que vosaltres, els governants, no haveu de deixar apagar mai.

Aquest número ha estat visat
per la censura

Companys va a Madrid

En preguntar a l'honorable president de Catalunya l'actitud que seguiria el nostre Govern, envers les infiltracions feixistes, hom diu que va respondre a cau d'orella:

*Qué te quieres apostar,
qué te quieres apostar,
que en mi tierra, a la Falange,
no la dejan actuar.*

Un altre Crist

Ja fa dies que els capellans es dediquen a descobrir Santcristos més o menys antics, i més o menys miraculosos.

Ara n'han trobat un a Tàrrega que, segons diuen, data del segle XII.

L'esmentada imatge sembla, però, que està pintada, al «Ducco».

Les coses ben fetes

A Barcelona tindrem un aèriport de forta envergadura.

Hi podran fer assaigs tots els afeccionats al vol.

Com a mesura de prevenció, l'aèriport estarà instal·lat al costat mateix del cementiri.

La sort d'en Solsona

Els periodistes valencians han dedicat un àpat a Brauli Solsona, governador de València.

No sabem amb motiu de què, però suposem que per la clarividència en solventar problemes obrers, tal com ho havia fet a Huelva, ¡no!

La patata primerenca

Llegim en «El Día Gráfico»: «Continúa con gran actividad la exportación de la patata temprana».

Això alegra el cor, majorment sabent que, a nosaltres, ens costen un ull de la cara.

Obrers previnguts

A Lleida un grup d'obers parats ha assaltat una sastreria i s'han emportat un quants vesüts.

Això no tindria res de significatiu, si no fos que és «La Noche» el diari que ho diu.

Nosaltres, francament, creiem que el diari d'en Pich veu «obers parados» pertot arreu. Quan no els veia, era justament quan governava en Pic.

La pubilla barcelonina

Ja tornem a tenir Miss Catalunya. Ens creiem guarits d'aquesta mena d'epidèmia de les misses, però constatem dolorosament que encara ens dura la febrada. Esperem, malgrat tot, que reaccionarà l'esperit babau dels organitzadors d'aquestes ximpleries.

Un desertor francès

Ha estat detingut per la policia un francès, amb uniforme de l'exèrcit veí.

Ha manifestat que havia desertat de l'exèrcit francès, temerós de la guerra que d'un moment a l'altre esclatarà a Europa.

D'això se'n diu visió política i àdhuc precaució.

L'única veritat de les dretes

Diuen els diaris dretans que, per fi, després de la vaga general, pels darrers esdeveniments a Madrid, alguns polítics han fet examen de consciència.

Ho creiem; això dels exàmens de consciència i de les absolucions és cosa dretana.

A Déu pregant i amb el dimoni de company.

Ventosa diu cada cosa...

Ventosa va dir, en una conferència al Colisèum Pompeia, que calia aprofitar les ocasions i oportunitats per tal de defensar la civilització.

El senyor Ventosa, com a civilitzador, era, fins ara, desconegut, però, vistes les seves innegables facultats, li aconsellen que s'allisti a l'exèrcit italià.

Hi té un bon esdevenidor.

Ben fet

Ha estat posat en llibertat el canonge Josep Fano, de la Basílica de Covadonga...

El govern ha fet bé. Aquest senyor era perillós per als altres empresonats, els quals ja començaven a protestar de la companyia del canonge...

—Ha vist l'actitud de certs elements?
—No me'n parli... Sembla que tinguin un rei al cos.

Pobret Ciscu!

Sembla que la Borsa reacciona en sentit favorable per a l'economia espanyola. Francesc Cambó ha fet un mal negoci. Jugava a la baixa.

Ja farem!

La S. de N. encara va deliberant sobre la qüestió d'Etiòpia.

Per altra part, els etiòps ja fa temps que han deliberat la manera de prescindir de la S. de N.

Cotina l'èxode voluntari

Gibraltar, 10.

L'Agència Reuter comunica que un centenar de persones (?) procedents de Algecires, Cadiç, Granada i diferents ciutats de Andalusia s'han refugiat a Gibraltar.

Francament, suposant que això sigui cert, aquest centenar de persones són uns barres i en el supòsit que es tracti d'una bola de la Reuter, l'esmentada agència dretana és més barra encara.

Aniversari

Hítler ha complert 47 anys, i els seus partidaris l'han homenatjat.

Comprenem l'alegria del poble alemany. Hítler té un any menys.

PROU

Comentaris

No s'hi val

Ha estat descobert un nou «Straperlo» organitzat pels coneguts Salazar Alonso, Vaquero, Valdívia, Otamendi i Alvaro Figueroa.

El negoci ha estat denunciat al Parlament.

Però aquesta denúncia no parla de la indignació de l'Emiliano contra els seus companys, perquè no el comptaven en el repartiment.

La pau regna al món

Anglaterra modernitza vaixells, el Japó en construeix secretament de nous, Hítler realitza una intromissió sobre Renània, França coqueteja amb tot déu per tal de defensar-se. Itàlia ja està a les acaballes amb la dissortada Abissínia i en fi, els accionistes de les grans fàbriques d'armament s'han repartit aquest any els grans dividends.

—Per què no hi aneu?
—Per evitar compromisos.

Però no ens lliurem a la suspicàcia. A la Societat de les Nacions tot hom crida: «Visca la Pau»!

Estiguem, doncs, tranquils.

Pànic a la dreta

Gil Robles anuncia la guerra civil i diu: «Es preferible morir al carrer que ésser investit a casa mateix.

La por els fa partidaris de la guerra civil.

I volieu salvar Espanya!

Calçs i ciments

Segons Pérez Madrigal, el Paral·lelo i Lerroux són els fonaments de la República.

Sí, home, sí. Ja ens recordem dels cèlebres «ciments» de l'Ajuntament radical a Barcelona.

Té raó

També va dir: «Jo només sóc un pobre home...»

En alguna cosa havíem de coincidir.

La força és el Front Popular

El tinent Torrents continua encara a la presó.

El Govern actual està al poder gràcies al Front Popular. Ara bé, al pacte d'aquest Front es va establir que hi hauria una àmplia amnistia per als presos polítics.

El Govern per no alliberar Torrents, potser té una raó de força. L'única força de debó és la del poble, palesada amb el triomf del Front Popular.

No ho oblidí el Govern.

I el poble, què?

Ara els periodistes tindran entrada gratuïta als Museus.

Ho trobem bé. Però trobaríem millor que l'entrada fos gratuïta per a tothom. El poble, que ha fet triomfar les esquerres té dret a la cultura.

Inconvenients de l'ofici

L'altre dia «linformaciones» publicava una fotografia. S'hi veien individus de distints cosos armats.

Però no hi havia cap carrabiner. Potser l'amo del diari s'hauria enfadat.

Aquets senyors monàrquics...

Els monàrquics, els cavernaris i tota aquesta mena de Gent d'ordre, aprofiten qualsevol avinantesa per a exterioritzar els seus sentiments.

El senyor Salaverría deia en un article publicat a «La Vanguardia» que a Felip II, «empieza a considerarse dramático, dramático, desde luego, pero grande y real en su humanidad compleja y profunda».

Naturalment, que, aquest rei que va tenir tan equívoca intervenció en

—Deu haver passat en Blacaman!

la mort del seu fill; aquest rei que per gelosia fisiològica de la princesa d'Eboli la va tancar a la presó, on va morir, i va perseguir acarnissadament Antoni Pérez, amant de la princesa; aquest rei que incrementà els assassinats amb les fogueres de la Inquisició alimentant-les amb innocents víctimes d'odis personals; aquest rei que lluità per ensorrar les migrades llibertats dels pobles dels seus dominis i que la seva crueltat va culminar, a decapitar el justicier major Lanuza, pel greu delictes de defensar els furs d'Aragó; aquest rei que després de l'execució de Lanuza va semblar el terror a la capital aragonesa amb una sèrie horrible d'assassinats i execucions...

Naturalment que aquest rei, era *humà, complex i profund*.

Té raó, senyor Salaverria, té raó.

Cuidado...

«Renovación» en un titular diu: «Justicia para todos».

Si li fan cas perilla la pell de l'il·lustre cabdill.

Decadència

Carrere el poeta de tants i tants lirismes de burdell, de taverna i de cabaret escriu a l'«A. B. C.».

Final adequat d'un decadent.

Perdre el temps

Les dretes varen presentar moltes esmenes al projecte de llei relatiu als militars retirats.

Però el projecte està tan bé que cap esmena no va ésser admesa.

El poble no hi era

Un optimista —posem optimista, vaja—, ens va dir que durant la desfilada del 14 d'Abril el poble va ovacionar determinat cos.

Però a l'hora de la desfilada EL POBLE era al cementiri a homenajar la memòria d'en Macià, Compte, Alba, Bardines i altres herois populars.

ALMOND

GLOSSARI

Senyor, guardeu-nos de savis...!

Es ben coneguda i experimentada aquella dita que fa: «Val més boig conegut que savi per conèixer», però no és pas aquesta la que avui ens giravolta el molí de vent de la imaginació. Més aviat ens n'empescarem una altra que diu si fa no fa: «Senyor, guardeu-nos de savis, que dels rucs ja ens en lliurarem com podem».

Ja és sabut i comprovat, amb doloroses experiències i punyents descensos, l'escàs rendiment que acostumen a donar els savis autèntics o els qui en tenen tota l'apariència, encimbellats en els llocs més compromesos en la governació de l'Estat. Els savis tenen fama de distrets, d'extravagants i de tarambanes i que fan tot el que poden per a mantenir-la i acréixer-la. Adhuc dins de l'especialitat llur, fan un mal paper a l'hora de posar a la

pràctica o a prova llurs preceptes o teories. Més de quatre vegades, un gran matemàtic no sabrà passar la llista de la bugadera; una «star» de la química no encertarà a combinar, en el gresol en forma de paella, els elements necessaris per a fer un bon arròs i, rarament, un biòleg de reputació mundial us prescriurà, en termes simples, un tractament per a prevenir els mussols. Això, vol dir que quan es separen o descendeixen del món abstracte en què viuen, o fugen del reialme de la fantasia, si són literats o artistes, acostumen a fer un pa com uns hòsties.

Però hi ha una altra mena de perill, encomanadís sobretot entre la gent de ploma, llapis i altres eines de brodar les escapades del cervell i de la imaginació. Aquest perill és la inconstància i volubilitat de mant escriptor i artista que quan es posa a tenir idees i a professar principis, acostuma a canviar d'opinió amb la mateixa facilitat que una gramola canvia un disc o un modista llença nous models al mercat de l'elegància. Fa alguns dies va sortir a París un llibre que va fer molt de tro. Es titulava «La trahison des clercs» i denunciava les renúncies, claudicacions, capitombes i àdhuc deslleialtats comesos per intel·lectuals de primer rengle envers llurs conviccions més cares o almenys més vantades amb pit, braó i enardiment. Llevat de casos manifestos provocats per desenganys i qüestions del plat a taula o bé estimulats per l'estovament de qualsevol glàndula, per un milígram més d'àcid úric o per la formació d'una pedreta al fetge, el canvi de posició ideològica de molts intel·lectuals obeeix a un caprici del tot femení. I aquest sentit de feminitat exacerbada i morbosa, es remarca en la tendència de molta gent de l'art que belluga, i del que no es mou, a lliurar-se a uns plaers que resulten incomprendibles per a la majoria dels homes que treballen i suen.

Sense anar gaire lluny, ens trobem amb aquell cèlebre Eugeni d'Ors que després de muntar una mena de doctrina narcisista i antinoica, es va fer, primer federal i després sindicalista, per haver d'anar a parar a les coves més fosques i enterenyinades on es cultiva la crosca. No parlem ja de Manuel Brunet i de Josep Pla —intel·lectuals en to menor— que després de fer demagogia i xim-xim, més aviat acanallat,

s'han arracerat sota les mamelles flàcides de "La Veu" per a fer de tornaveu, el primer, del xafardeig enverinat i maliciós que es cova en sagristies i confessionaris i l'altre, per acabar essent un panegirista de la política centrista del senyor Portela Valladares.

No fa gaire, ens assabentàvem que havia dimitit o que l'havien fet dimitir, en Ramon Pérez de Ayala, ambaixador de la República a Londres i autor de la novel·la "A. M. D. G.", en la qual es posava al viu, a

la claror i a les fosques, tota la textura moral i roba bruta de la tropa de Sant Ignasi de Loyola. Doncs, bé; l'home es troba en camí de penediment i a punt de fer els exercicis ignasians i el pitjor, és que intentava que el règim republicà fes el mateix.

Aquestes consideracions, que podríem estendre i eixamplar fins a no acabar mai, ens les fem quan s'està cuinant l'elecció per a la presidència de la República Espanyola, i hi ha qui defensa la candidatura

d'un prestigi, intel·lectual o científic, que estigui per damunt dels partits i molt a prop del cel, on es somnien truites, o a dalt de la torratxa, on els savis canvien d'opinió a manera de penell. No sabem de qui es tracta; però ens permetem de donar el crit d'alarma. Res de savis, ni de patums condecorades. A més, cal distingir entre un home intel·lectual i un home intel·ligent, que no és pas el mateix.

PANICAL

Esports

CRONIQETA ESPORTIVA

Després del campionat de Lliga

Vam renunciar als pronòstics de la setmana; cal fer-ho per a no quedar malament.

¿Han vist mai des que el futbol és futbol un campionat tan desigual com el que s'ha jugat aquest campionat de Lliga? L'equip vencedor d'avui era el batut demà, i no hi havia possibilitats d'endevinar resultats ni com quedaria la classificació a les acaballes de la Lliga.

Potser aquesta inquietud ha fet que el camp de les Corts i el de l'Espanyol registressin millors taquilles que en altres temporades perquè tots els equips que el visitaven eren capaços de produir una sorpresa i de fer desesperar, fins a l'últim segon, els jugadors i el públic espectador.

Vam dir que el Barcelona tenia equip per a quedar situat als primers llocs de classificació, i els fets ens van donar la raó a la primera part del torneig, perquè fins llavors el Barcelona es mantingué en primer lloc; a la segona part la cosa va prendre un altre caire. En produir-se el primer partit, amb resultat contrari, que els directius i entrenador daven per guanyat abans de jugar-se, es va dir que hi havia lesionats, i tot seguit es produïren els canvis. Amb un equip sencer, sense canvis ni lesions fins a l'acabament de la competició, el Barcelona potser hauria arribat a campió o a quedar situat en els primers

llocs, molt prop de l'Athlètic i del Madrid.

que jugava en equips professionals espanyols.

En el pronòstic global, donat abans de començar la competició de Lliga, no hem quedat malament del tot. Dèiem que el Sevilla i Athlètic de Madrid anirien al capdavant de la classificació. Van a la cua l'Athlètic i l'Ossassuna, i el Sevilla, fins a l'últim moment, no s'ha escapat del risc.

Comptàvem el Madrid, l'Athlètic i el Barcelona per als primers llocs; també van parlar de l'Hèrcules i el Ràcing. Ni l'Hèrcules ni el Ràcing no ens han fet quedar malament.

Esperem, ara, la Copa que comença, i, després, la propera temporada. Existeix el projecte de presentar a l'assemblea de la Federació Espanyola de futbol una proposició demanant que els clubs de primera divisió de Lliga, puguin presentar a la competició de Segona divisió, els seus segons equips, sense que en prendre-hi part estableixin cap mena de puntuació per a l'ascens a primera categoria, ascendint, en canvi, solament els primers equips en cas que algun segon de Primera Categoria quedés classificat en primer lloc.

Aquest projecte és perquè els clubs de Primera Divisió puguin entrenar els seus reserves en torneig nacional i assortir d'elements en plena forma de joc el seu primer equip, sempre que ho exigeixi una lesió dels "titulars".

El projecte és força interessant, perquè la major concurrència de

—Els dissolen?
—Sí; per dissolvents.

La malaltia de Bèrkessy ha fet molt de mal al Barcelona. No sabem quina forma de joc pugui ésser la seva, però abans de la malaltia en Bèrkessy era el millor mig-centre

ALTIMIDA

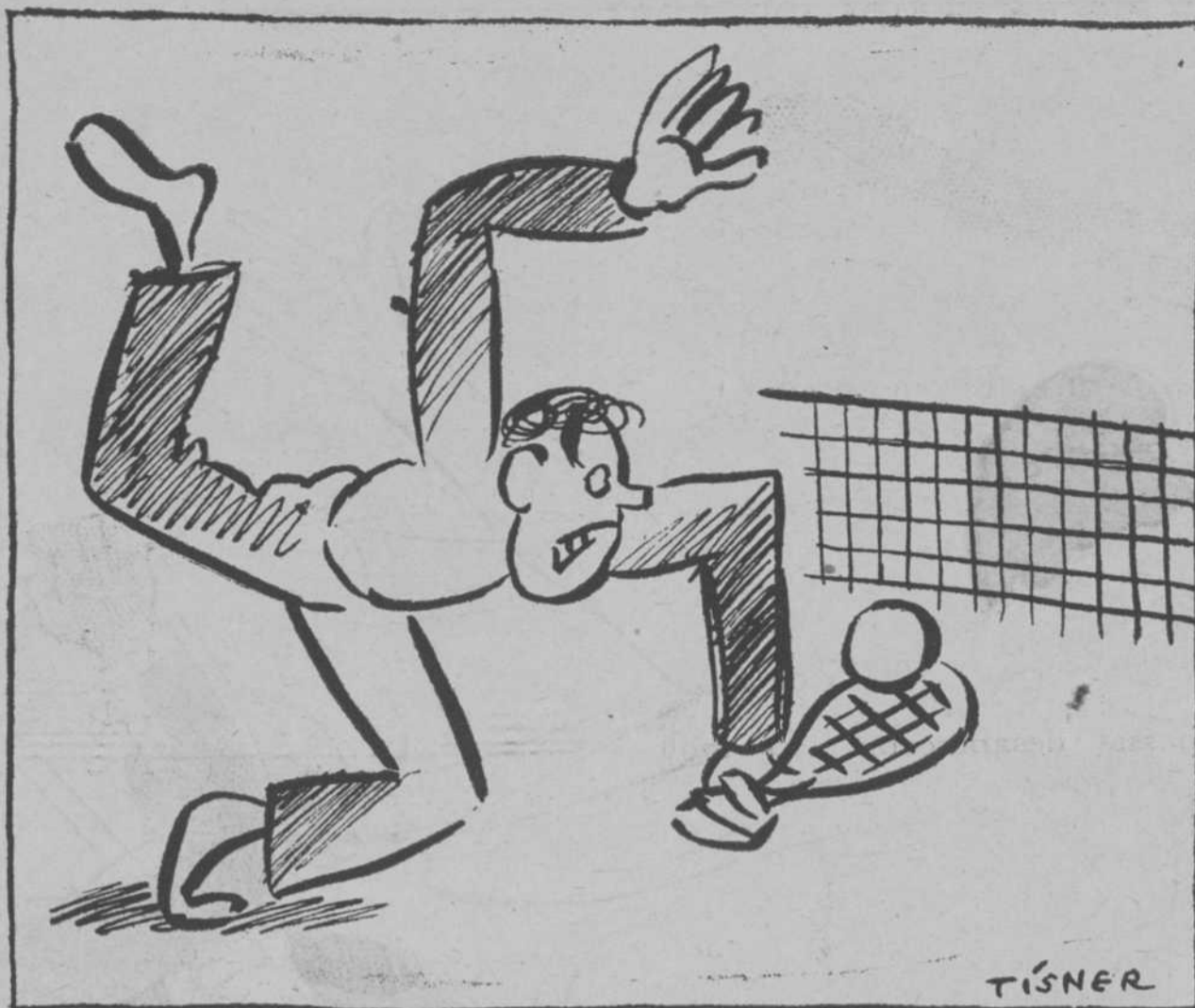
—Ja és hora que acabe amb tota aquesta llopada.

clubs a la Segona divisió, permetria d'establir-hi uns grups per proximitat geogràfica dels participants, molt més convenient per a la reducció dels llargs desplaçaments.

Els partits de segona divisió en els clubs de Primera Categoria, es jugarien els dissabtes a la tarda o els diumenges al matí. Això permetria de veure en dissabte un Espanyol-Saragossa o en diumenge al matí un Barcelona-Sevilla.

Es possible que els primers equips professionals en sortissin beneficiats d'aquest acord, i que també el públic s'acostumés a veure de prop partits de Segona Divisió pel cas d'un fatal descens a la segona Lliga.

A esperar la propera temporada, car la present ha estat profitosa en lliçons de tècnica professional, i a veure si els equips catalans treuen una ensenyança per a les actuacions respectives.

El campió alemany de tennis juga la final

Sagetes

La Monumental porta la negra als esportius. D'ençà que en Gironès hi va perdre, encara ens ha quedat menys ganes d'anar-hi.

El diumenge hi va haver *Catch-as-catch-can*, i la pluja va començar per deslluïr la festa, a desgrat de presentar-hi, com a primera figura del programa, un negre abissini.

Fins que no oposin l'abissini a l'italià Nerone, perquè el públic pugui engrescar-se amb un petit conflicte italo-etiòpic, no creiem possible que s'ompli la Monumental per a veure *catch*.

**

¿Tornem amb el futbol? El Barcelona vol agafar gran jugadors. Diuen que ha guanyat moltes pessetes aquesta temporada, i que ja tenen en Làngara emparaulat amb l'Oviedo i que els costarà entre club i jugador prop de cent mil pessetes.

Sembla que aquest traspàs serà dels més sensacionals que s'hauran produït a Espanya. També és parla de comprar altres jugadors de preu. Sabem per bona font que míster O'Connell s'ha fet un gran amic del mig-ala Green de l'Espanyol i que el veurem al Barcelona, perquè Green és lliure de contracte a fi de temporada i pot firmar per al club que li plagui.

En canvi no ens sorprendria de veure algun jugador del Barcelona a l'Espanyol.

¿Què farà el Barcelona amb Bèrkessy? Hi ha qui creu que està esgotat, i que cal cercar un bon mig-centre. ¿Què diria el Barcelona si el veiéssim a l'Espanyol al costat d'en Lecuona i l'Espada?

**

Sembla que ha sortit un Tarzan de la natació a Europa. Es tracta del nedador hongarès Csik el qual està batent rècord darrera rècord, i que últimament ha igualat el temps de Weismuller en els 100 lliures.

Esperem que l'any 2000 sortirà un Tarzan espanyol.

(Si no ens surt torejador...)

**

Ve l'assemblea de la Federació Espanyola de Futbol; cal creure que el senyor Roca i Tatà (com diuen al president de la Catalana) ja es deu fer raspallar el vestit d'etiqueta i que es deu assajar dos o tres discursets amb força *considerands* perquè tothom digui que és un president eloqüent i torni a la representació catalana, després de fer molts discursos, però havent-se deixat plantar la llufa.

Hi hauria d'anar també el doctor Perpinyà, que hi farien més barrila.

**

Encara no es parla seriosament de l'Uzcúdon, *catcher*. Se n'ha dit quelcom, però no s'acaben de decidir.

Tant com ens plauria de veure'l combatre. Creiem que ell i Primo Carnera produïrien sensació, si definitivament entraven a la lluita del *catch*.

Un Carnera, *catcher*, faria oblidar Calver Doone.

**

Sembla que ens volen portar equips anglesos a l'estadi de Montjuïc i que la idea ha sortit de Ceballos, l'afecionat futbolístic, promotor del partit de l'any passat amb el Sùnderland.

Es parla de l'«Arsenal», el «Motherwell» i el «Sùnderland», en partits eliminatoris entre ells i una final amb una forta selecció espanyola.

Creiem que els partits donarien un gavadal de xavalla i que val la pena de llençar-s'hi.

Empenta, amic Ceballos.

¡Senyors compromissaris!

Senyors compromissaris: d'ací pocs dies aneu a complir una gestió que esdevindrà històrica en els anuals de la República. Foragitat el senyor Alcalà Zamora, vosaltres decidireu qui ha d'ésser el nou President de la República.

Diversos noms sonen com a probables i entre ells, els senyors Besteiro, Azaña, Albornoz i Martínez Barrio sembla que s'emporten les vostres preferències. No us volem pas coaccionar; tot ells ens semblen dignes d'ocupar la més alta magistratura del país, per tant, vosaltres mateixos. Sols un volem remarcar un aspecte que possiblement us hauria passat desapercebut. És molt probable que un cop nomenat el nou President de la República, més aviat o més tard, es prengui el determini d'encunyar noves monedes, per a substituir les de l'execrable monarquia que encara volten per aquesta vall de llàgrimes. També és probable que en les noves monedes hi campegi «l'efigie» del nou President. Si així fos, escolteu senyors Compromissaris: ¿Els rostres de tots els candidats, reuneixen aquelles característiques que els fan compatibles amb la funció a què van destinats? ¿Creieu que les cares dels senyors Besteiro, Azaña, Albornoz i Martínez Barrio, quedarien bé un cop estampades en les monedes de coure, plata i or? Anem-ho a veure.

BESTEIRO. — Socialista evolutiu. Amb tot i que és un home molt simpàtic presenta l'inconvenient que sempre fa la cara llarga. Aquest defecte obligaria que les pessetes no poguessin ésser rodones i prenguessin la forma d'una ametlla d'Arenys.

AZANA. — El nostre admirat Don Manuel, amb els grans i verru-

gues que li desmereixen el cutis no ens sembla el més indicat per a ésser

ser imprès en el vil metall. Les monedes amb el seu retrat serien massa rasposes.

CATALANS
NO DEIXEU
DE
VOTAR.
DIUMENGE
26 ABRIL
ELECCIONS
COMPROMISSARIS

—Noi, hem d'anar a votar, no fora cas que, per desídia, ens encolomessin un altra Alcalà Zamora.

ALBORNOZ.—L'ex-President del Tribunal de Garanties passeja per

aquests mons de Déu un nas que és tot un poema. No hi ha dubte que

no cabria a les monedes corrents i seria necessari trencar l'harmonia de la circumferència per a donar una sortida al seu apèndix nasal.

MARTINEZ BARRIO. — L'actual President interí de la República és qui, al nostre entendre, quedaria més bé. Al seu republicanisme sincer s'hi afegeix un rostre normal, sense cap exageració fisiònica. Creiem que a les monedes de cinc pessetes hi faria molt bonic.

Ja ho sabeu, doncs, senyors Compromissaris. Està bé que us preocupeu de l'aspecte polític i social de l'elecció, però la part monetària no és pas negligible. Pareu esment en el que acabem de dir i vosaltres mateixos. No ens poseu en un compromís.

PENTA

N. de l'A. A prec de molts lectors que en aquests moment pregunten què volen dir les lletres P. L. V. D. P. que figuren en les monedes que publiquem, els he de dir que són les inicials de Per La Voluntat Del Poble.

croniqueta de la setmana

«El Noticiero», a la secció de «Sucesos», publicava: «Dos carteras que vuelan».

I el mateix dia, en una altra secció, deia: «Ha llegado hoy el señor Pérez Madrigal».

Simple coincidència.

**

«Renovación» qualifica d'anties-tètic el monument a Pi i Margall.

I galejant la seva suficiència artística, qualifica de grandios el d'en Blay, aquell «carro de la Rua», tan justament rebutjat, dit sigui amb tots els respectes per l'artista finat.

Cal advertir que dir «Renovación» vol dir Santamaría.

**

Ara, el partit radical protesta de les comissions municipals gestores.

Ens agradaria de conèixer què en diu Pic i Pon.

**

Pérez Madrigal ha dit que «los buenos españoles estuvieron contra el 6 de octubre».

Els «buenos españoles» són els radicals, naturalment. I els «malos» els qui els escombraren de la vida pública.

**

El senyor Ventosa fa, ara, elogis del senyor Azaña.

Senyor Ventosa, ¿eh que no es recorda que va votar l'inic suplicatori contra el senyor Azaña?... Nosaltres, sí.

**

Primo de Rivera, Gil Robles, Calvo Sotelo... «Ad Majorem Dei Gloriam».

**

¡Com deu estar de satisfet en Lerroux en veure com Gil Robles i els seus s'han incorporat tan francament al règim!

Res: que la República ha eixamplat la base.

**

Gil Robles s'ha pres a la valenta allò de no voler morir amb les sabates posades.

Ens diuen que, com a remei heroic, ara es posarà espadenyes.

**

Estigui bo, don Niceto. I que no se'n parli més.

**

A ca la Lliga estan preocupats perquè no saben on és Cambó.

No sé per què ens figurem que és a París, fent companyia a Pic i Pon.

I qui sap si esperant a algú més.

**

En Brunet ha escrit un article contra Nicolau d'Olwer.

També les meques malparlen de les dones honrades.

**

El diputat Nadal ha estat uns dies a Montserrat, fent d'escolanet.

Parlant amb un conegut monàrquic ha dit coses de la Lliga que si les sent Cambó hi ha trencadissa.

Miri que les roques hi senten, senyor Nadal!

**

«Informaciones» qualifica un conegut polític d'intellectual provincial.

Per aquest periodista de secà tot el que no és de la «corte» és terregada.

Mentalitat de dispesera.

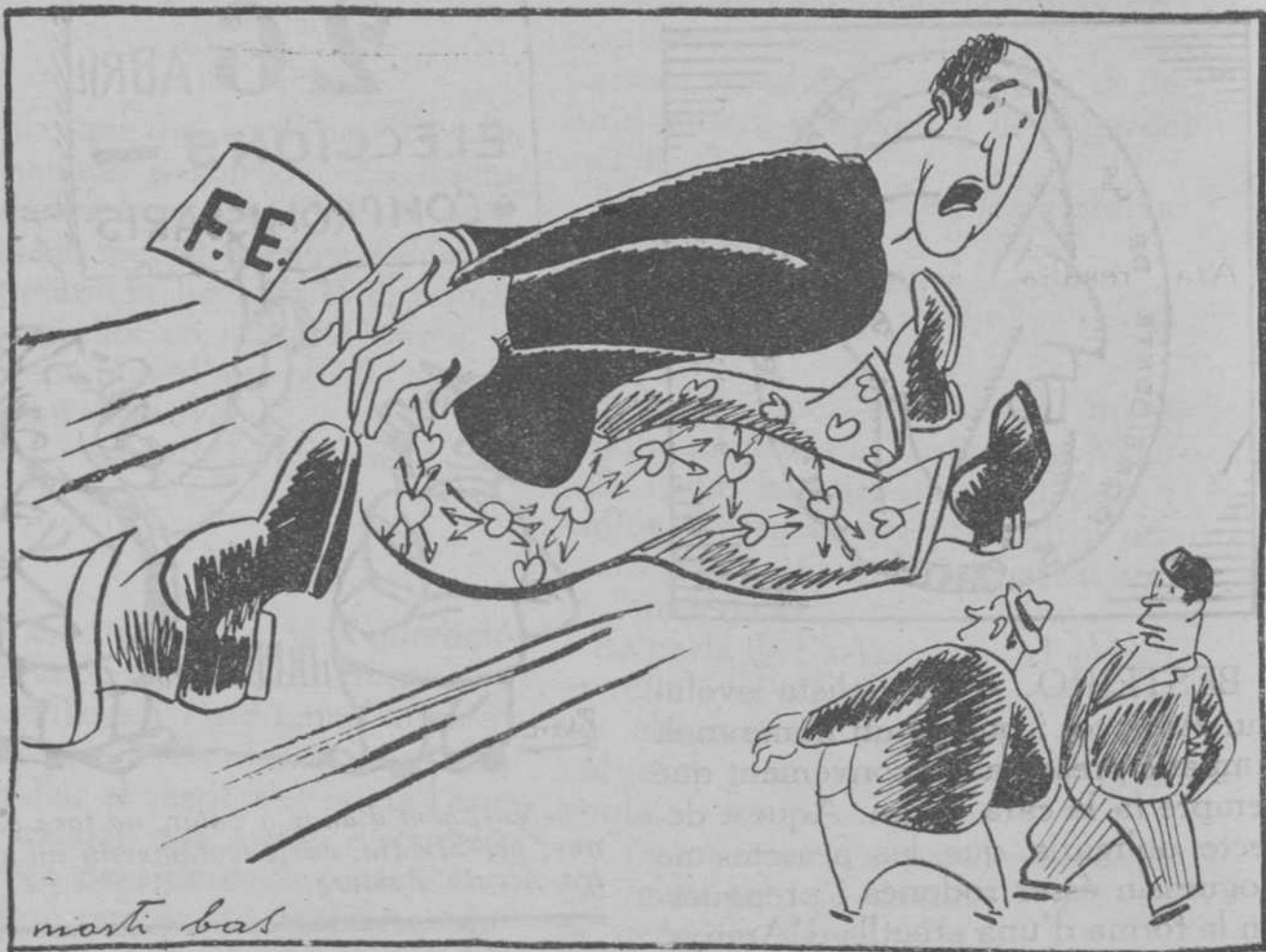
**

Benavente passa un dies a Teramar.

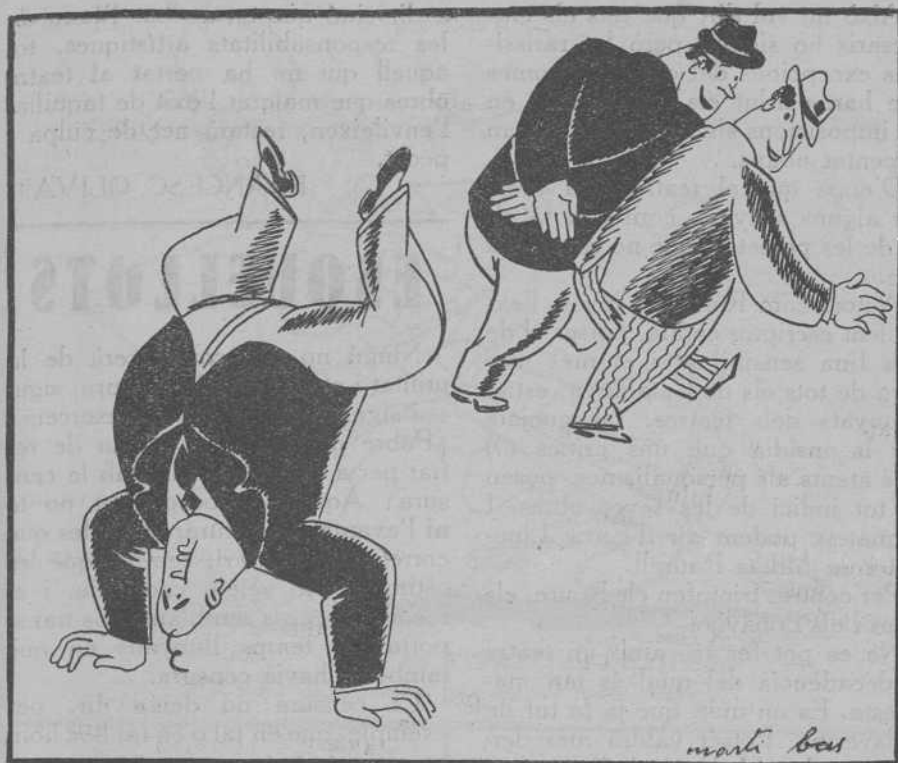
Res. Intereses creados.

**

El «Fomento del Trabajo Nacional» ha caigut a poder dels monàrquics.

—I doncs, que no aixeca el braç?
—No puc, ara.

—Fugim! Aquest home està carregat d'històries!

No cal dir com treballaran perquè la pau regni a la República.

Els autors de la mort de Sirval, continuen sense novetat en llur important salut.

Res més que convivència, vaja!

Diu «El Correo Catalán»: «Ya hemos entrado en el hermoso período de las represalias». Cinisme, catòlico-apostòlic-romà.

Ara resulta, segons «Renovación», que els únics republicans són els radicals.

Els radicals i l'Aureli Lerroux.

Havem vist Eugeni d'Ors a Barcelona.

Ha passat totalment desaparebut.

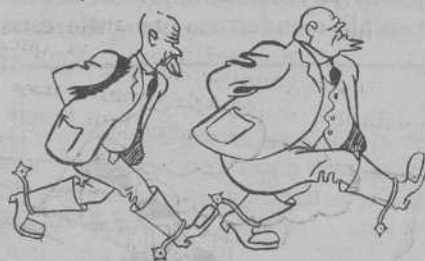
A Madrid hi ha molts fanals. Guarnits, tanmateix, farien goig.

Els falangistes barcelonins reben aquests dies certes comminacions des de Madrid.

Però els falangistes barcelonins

diuen que «naranjas». Que ells són falangistes «bien entendidos». I no estan per brocs.

Als militars retirats que cobraven de la República i conspiraven contra el règim, els han esbotzat la menjadora.

Acompanyem en el sentiment els senyors López Manduley i Alvarez de la Campa.

Aquests dies molts bons catòlics tenen el convenciment que Déu els ha deixat de la seva mà.

Els autors dels darrers atemptats han estat detinguts.

La Fira de Mostres, aquella organització carrinellona que cada any ens posa en ridícul, ha caigut, enguany, en mans del monàrquic Sala, el de Canaletes.

Caldrà estar a l'aguait.

A Catalunya no passa res Ni pas-sarà res. I manen les esquerres.

Heu-vos ací un fet del qual mos-sèn Cardó no se'n sap avenir.

El senyor Solé de Sojo (Flor d'un dia), s'ha declarat partidari dels Angels Custodis.

I això que el seu va tenir una lamentable equivocació. Li va deixar perdre l'acta.

Els radicals santamarianistes no perdonen a Calero l'haver liquidat el seu radicalisme.

I fins li diuen traïdor. Són uns sentimentals!

El senyor Gil Robles, en aquell enterrament que va ésser aprofitat per a realitzar una agressió contra la República, va ocupar un lloc que no li corresponia.

Es clar, va fer de Primo.

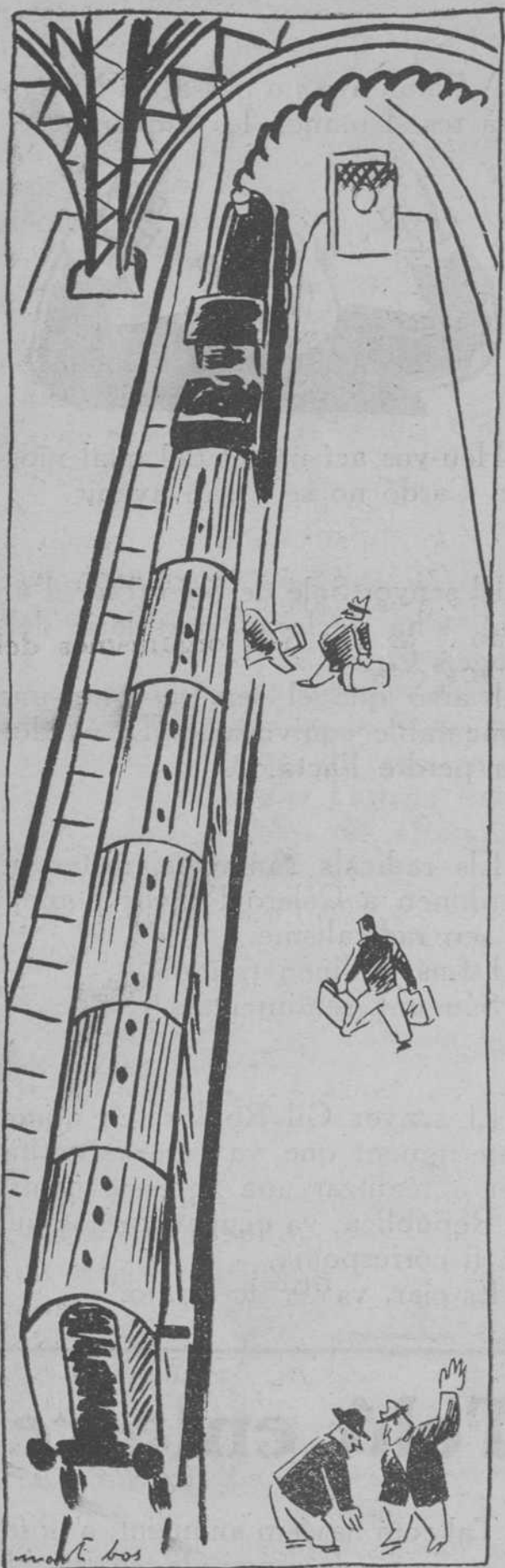
Teló enlaire

Tal com havíem anunciat, a hores d'ara ja no va ningú als teatres. No és aquesta l'ocasió de discórrer sobre els motius que ocasionen l'aguda crisi teatral.

No en tenen la culpa els autors ni els artistes ni els empresaris. La culpa és de tots els diversos factors que integren l'element teatral. Avui dia el negoci teatral és potser el que està subjecte a més exigències per part dels elements sindicals que en viuen. Es, a l'ensem, el negoci que paga més tributacions. Gairebé sembla que entre tots s'han proposat matar l'art escènic del tot. I per dissort ho van aconseguir.

El públic ja només va al teatre en dies assenyalats, Nadal, Sant Esteve i prou.

Els autors no es renoven. Cal,

CONGRES DE MUSICOLOGIA

—Se'n van?

—Sí; amb la música en una altra part.

per a assolir un èxit regular de taquilla, que escriptors poc escrupulosos afusellin descaradament novel·les folletonesques que eren la delícia de les porteres del vuitcens, perquè amb un teatre al punt dels corrents moderns, no hi ha qui s'hi deturi, i, si algú ho prova, topa tot seguit amb l'abstrusitat encefàlica d'un empresari, tractant de carns o d'espardeñyes, d'una miopia artística palesa i àdhuc analfabet.

El teatre el maten entre tots, perquè és la institució lliurada a mans dels comerciants insolvents poc escrupulosos, vividors.

Això no vol dir, que tots els empresaris ho siguin, però les raríssimes excepcions del cas, són homes que han perdut els seus cabals en les imposicions sindicals que havem esmentat abans.

D'ençà que el teatre s'ha pres, per alguns senyors, com una fàbrica de les pessetes, que no se n'hi fa cap.

Autors com Ramon Vinyes, l'excel·lent escriptor català, potser el de més fina sensibilitat i el més modern de tots els de Catalunya, estan allunyats dels teatres, fastiguejats per la insídia que uns crítics (?) més atents als personalismes, posen en tot judici de les seves obres. I el mateix podem dir d'Enric Lluells i de Millàs Raurell.

Per contra, triomfen els Roure, els Elies i els Bonavia.

No es pot fer res amb un teatre la decadència del qual és tan manifesta. Es un mort que ja fa tuf de cadaverina. Potser valdrà més deixar que s'acabi de morir i procurar que com una nova au Fènix torni a brollar de les seves cendres el teatre que ens mereixem. Que no farà altra final que no sigui el més vergonyós; car força clarament ho palesen els èxits actuals que són èxits de desprestigi, de decadència, de mort.

I feta aquesta petita digressió contra la voluntat del que signa, que, de saber-ho fer s'estimaria més callar, i quedar-se contemplant com el teatre català s'enderroca, no resta més

a dir sinó que en arribar l'hora de les responsabilitats artístiques, tot aquell qui no ha portat al teatre obres que malgrat l'èxit de taquilla, l'envileixen, restarà net de culpa i pecat.

FRANCESC OLIVA

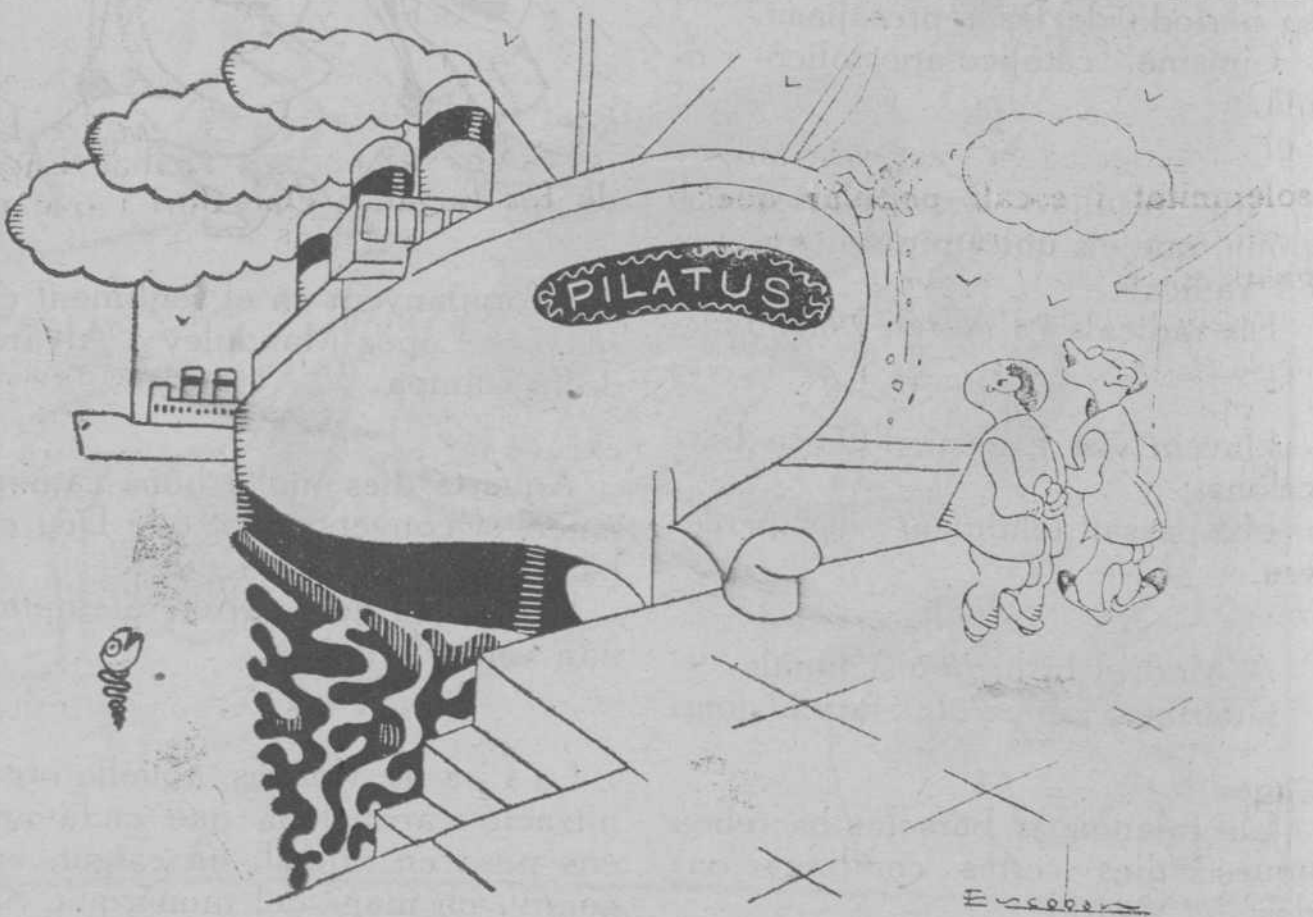
ESQUELLOTS

Ningú no ens convencerà de la utilitat i eficàcia de la censura, sigui qui sigui el qui la dicti i l'exerceixi. ¡Pobre del règim que s'ha de refiar per a fer la viu-viu amb la censura; Aquesta procediment no té ni l'avantatge d'aturar les boles que corren; al contrari, sembla que les estimuli. Ho veiem cada dia, i el record de casos semblants ens transporta als temps llunyans en què també hi havia censura.

La censura no deixa dir, per exemple, que en tal o en tal lloc hom ha cremat quatre convents, i que en tal o en tal banda han sortit els armats de la processó abans de temps. Doncs bé; la imaginació, ajudada per la mala intenció d'alguns, engrosseix i desforma els fets i resulta que els convents cremats són a centenars i que tothom és tropa, com és sol dir. La República necessita mesures més fortes i decisives que no pas el règim pueril i empipador de censura.

**

Tornant amb la censura —supo-

PROVOCACIONS

—Quin feixista deu ésser...

CERTES ESTRELLES PERILLEN

—Vaja! Em sembla que me les faran veure...

sem que no n'haurem de parlar per molt temps—, per comptes de tapar mentides, esdevé, talment com es practica, una mena de tapabruts. De vegades, hom deixa passar impunement coses essencials, però, molt sovint, es complau a amparar les ridícules i xiroies figures d'uns personatgers —molt senyors meus a casa llur— que no tenen més importància que les que ells mateixos es donen i la que els atorguem els periodistes en voler-los honorar amb les nostres ironies. Què no? Això passa encara, o passava tot just la setmana passada! Es dir, passava... No passava!

Diumenge es va inaugurar amb la solemnitat i escalf popular que li pertocava el monument erigit a Francesc Laiet, el gran republicà assassinat vilment pels mercenaris de la reacció. El nom de Laiet resta i restarà sempre com a exemple i com a escarment. Els qui el feren assassinar tampoc no han escarmentat i continuen fent de les seves, cercant també que, per quatre miserables diners, engrapi la pistola i l'acari a les víctimes triades per la genteta de l'ordre.

Es digué que la justícia no va poder castigar, en advenir la República, els autors materials del crim perquè havia prescrit ja el temps per a exigir responsabilitats pel delictes. Hi ha una cosa que no prescriu

mai: l'exigència històrica i aquesta tampoc no es satisfà, en fer més sang. Hi ha un cas concret. Algú va proposar que es bastís una Universitat Popular sota el nom gloriós de Laiet. Caldria invitar, fos com fos, a contribuir a les despeses de l'erecció els qui de prop, de lluny o amb simpatia armaren la mà dels criminals. Hi ha gent que se'ls castiga més tocant-los la butxaca que no pas ficant-los a la presó. Ei! sobretot quan saben que això de la presó no és més que per a la gent d'esquerres.

Sembla que ara va de debò la neteja. Ha trigat una mica massa, però definitivament ha arribat l'hora de fer bugada. Que durí i que no resti cap recó brut.

Un capellà ha estat condemnat a tres mesos de presó per haver-se expressat des de la trona en termes molestosos per al règim. Que es posin tranquils els nostres cavernícoles. Això no ha passat a Espanya, sinó a Nohen, població alemanya, sotmesa, per tant, al règim paternal d'Hitler, que té tants admiradors entre la nostra crosta!

Sembla que això d'Abissínia s'acaba amb perjudici per als etiops. Ells, considerats com a selvatges

pels qui no tenen cap escrúpol a bombardejar hospitals i ciutats indefenses, han estat víctimes d'haver-se refiat de la noblesa i formallitat de les nacions civilitzades. Es pensaven que d'acord amb els pactes establerts i amb estricta subjecció a la paraula donada, la Societat de les Nacions ampararia el seu dret i la Societat de les Nacions els ha ensarronat.

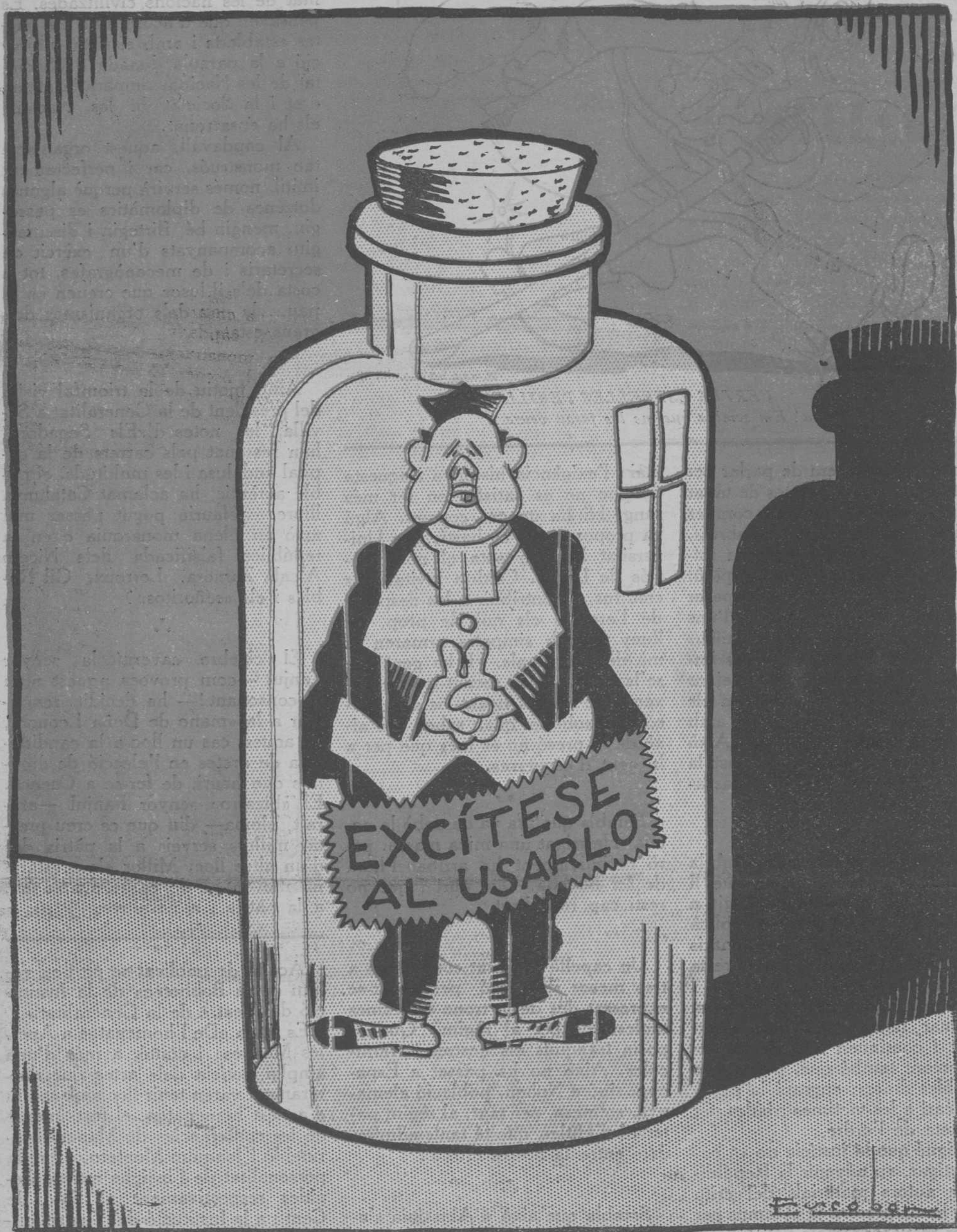
Al capdavall, aquest organisme tan monstruós, car i perfectament inútil, només servirà perquè algunes dotzenes de diplomàtics es passegin, mengin bé, flirtegin i discursen, acompanyats d'un exèrcit de secretaris i de mecanògrafes, tot a costa dels il·lusos que creuen en la pau... la pau dels organismes dels grans estats.

Amb motiu de la triomfal visita del president de la Generalitat a Sevilla, les notes d'«Els Segadors» han ressonat pels carrers de la capital andalusa i les multituds, el poble autèntic, ha aclamat Catalunya lliure. ¿Hauria pogut passar mai això en plena monarquia o en la república falsificada dels Niceto Alcalà Zamora, Lerro, Gil Robles i els «señoritos»?

El cèlebre cavernícola senyor Fanjul —com provoca aquest nom el consonant!— ha decidit renunciar a la «mano de Doña Leonor», en aquest cas un lloc a la candidatura de dretes en l'elecció de diputats que haurà de fer-se a Cuenca. El «bizarro» senyor Fanjul —atura't, ploma— diu que es creu prestar millors serveis a la pàtria des d'un altre lloc. Millor els prestaria no movent-se de casa seva, a ell, a la pàtria i a nosaltres.

Acaba de publicar-se un nou volum de la Biblioteca de la Institució del Teatre de la Generalitat.

Es titula «De l'homenatge a Apelles Mestres» i conté, a més d'una àmplia notícia dels actes que darrerament varen tenir lloc amb motiu d'aquest homenatge, el text íntegre de les conferències de Manuel Marinello i Joaquim Montero, sobre la personalitat de l'insigne artista, llegides respectivament al Saló de Cent i a la Institució del Teatre, durant els dies de l'esmentat homenatge.

Sense comentari.